

JÚLÍANA SVEINSDÓTTIR

Minningarsýning
1974

JÚLÍANA SVEINSDÓTTIR

F. 31. 7. 1889 D. 17. 4. 1966

Minningarsýning **1974**

Á VEGUM ÆTTINGJA HENNA

KJARVALSSTÖÐUM

30.3.—7.4. 1974

Prentun: Graffik hf.
Setning: Prentstofa G. Benediktssonar
Útlitsteikning: Helga B. Sveinbjörnsdóttir
Ljósmyndir: Myndiðan

NOKKUR ORÐ UM LIST JÚLÍÖNU SVEINSDÓTTUR

Júlíana Sveinsdóttir fyllir flokk þeirra íslensku listamanna sem fóru utan til náms fyrir heimsstyrjöldina fyrri og komu fram með verk sín á hinu mikla nýmótunarskeiði fyrir 1920. Í þessum hópi voru Jón Stefánsson, Jóhannes Kjarval, Kristín Jónsdóttir og Guðmundur Thorsteinsson, auk hennar sjálfrar. Þrátt fyrir þetta eiga verk Júlíönu stílsögulega heima á talsvert síðara skeiði, hins litþunga og innhverfa expressionisma undir og um 1930. Enn miklu síðar skipuðu verk hennar myndugan sess við hlið hins yngsta í norrænni list, verk, þar sem eðli efnisins, áþreifanleiki þess og huglæg myndgildi voru orðin að samheilli tjáningu. Á sjöunda áratugi aldarinnar, þegar Júlíana var komin á áttæðisaldur, völdu einhverjir framsæknustu danskra arkitekta hana til þess að skreyta stórbyggingar, með myndvefnaði og steinlögn, og áttu þeir þó kost hvers sem vildu.

Þetta ótrúlega langlífi í listinni verður einasta skýrt með skaplyndi hennar, svo dulu og sjálfráðu, að ekkert gat verið henni fjær en sverjast í hóp lýstrar stefnu, eða hitt, að láta aðdáendur eða hylli halda í við sig á þeirri braut sem trúnaður hennar við listina bauð henni að ganga. Sjálf-ræði hennar nálgast einþykkni, trúnaður hennar einmanaleik. Og samt er það svo, að þótt leið Júlíönu liggi frá natúralískri rómantik mótunar-áranna, um langt skeið expressionískra landslagsmálverka og samstillinga, til hins gjöreinfalda og oft óhlutlæga á síðustu áratugunum í starfi hennar, verður hvergi bent á nein skil.

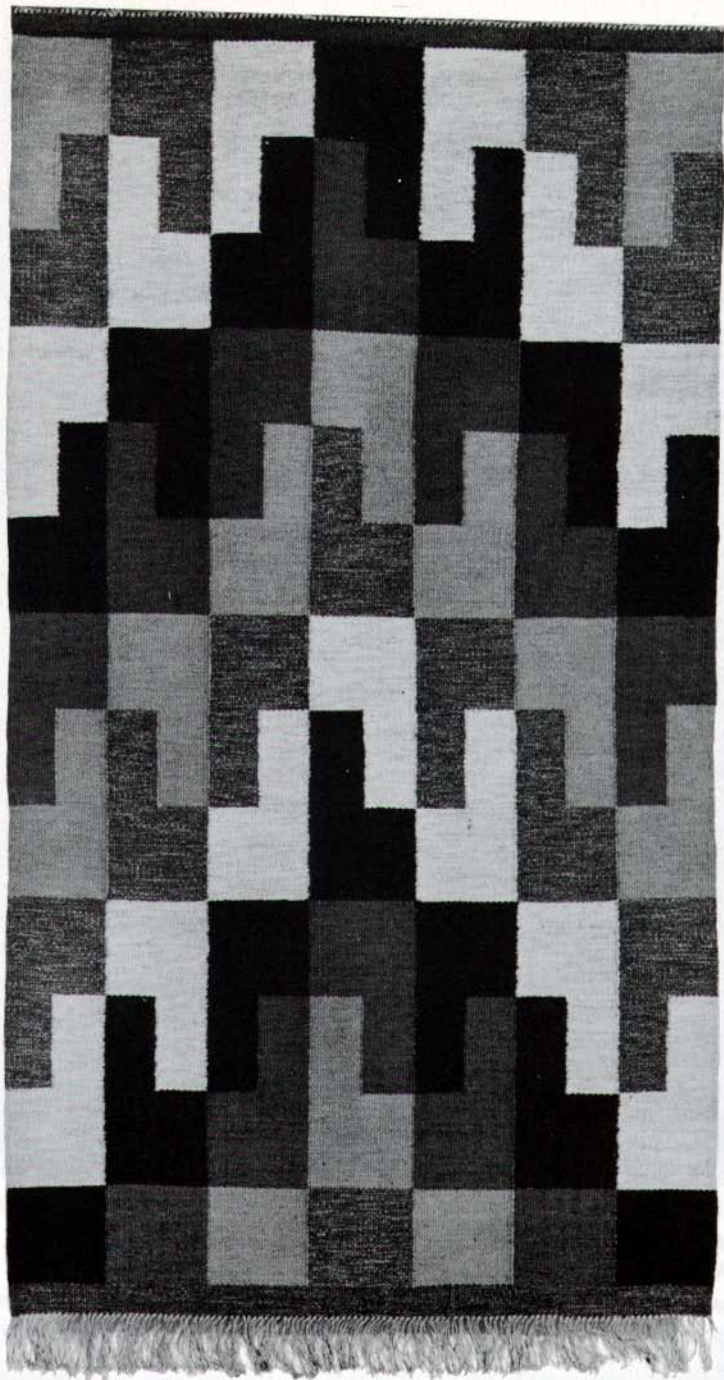
List hennar óx fram og smábreyttist af hljóðlátum samskiptum hennar við viðfangsefni, einatt hér heima á sumrum, í stofum hennar í bláa húsinu við Nýhöfnina á vetrum, og svo hughverf eru þessi verk, að nánast var sama hvort hún veldi sér að myndefni leirskál við glugga eða landslagsefni heima í Eyjum: það er ekki fyrirmyndin sem talar í verkum Júlíönu, heldur er það hún sjálf, hin hljóða, djúpa samvitund áþreifanleika og anda, sem er efni allrar listar.

Eitt af megineinkennum í myndlist Júlíönu Sveinsdóttur er einmitt þessi áþreifanleiki efnisins: myndin er ekki aðeins huglæg endurómun

hins séða eða lifaða, heldur býr hún jafnan yfir ríku snertigildi. Þessi þörf hennar til efnisbundinnar tjáningar kom þegar snemma fram í því, að hún tók að fást við mósaík og freskómálun, jafnframt olíumyndum sínum. Ef til vill er það smiðurinn í föður hennar og ætt, sem þar er að verki. Og enn sté hún feti framar á þeirri braut, er hún tók að helga sig myndvefnaði í sívaxandi mæli og fann þar svo kjörið svið listhæfileika sinna, að hún var um langa hríð, og með réttu, talin í hópi beztu vefara norðurlanda. Er þá langt til jafnað. Þegar prýða skyldi dómssal hæstaréttar Danmerkur í tilefni 300 ára starfs hans, 1962, var Júlíana valin til þess að vefa á stafnvegg dómssalarins eitthvert stærsta verk sem þar hefur úr vefstað komið. Þá var hún sjöttú og þriggja ára að aldri.

Þegar litið er á síðari málverk Júlíönu, fer það ekki leynt, að vefnaður hennar hefur orkað sterklega á þau. Fyrir þau áhrif hafa málverkin orðið einfaldari í formi, efnismeiri og nútímalegri en títt er um listamenn henni jafnaldra. Því má með sanni hafa í frammi þá óvenjulegu staðhæfingu, þar sem Júlíana Sveinsdóttir á í hlut, að hún hafi byrjað í verki sínu, eins og margir aðrir íslenskir listamenn, á stíl sem orðin var talsverð eftirlega í evrópskri list, en staðið að ævilokum í fremstu fylkingu, og það jafnvel meðal hinna yngstu. Í því er ekki sízt merkileg saga þessarar fyrstu íslensku konu, sem utan sigldi til listnáms.

Björn Th. Björnsson

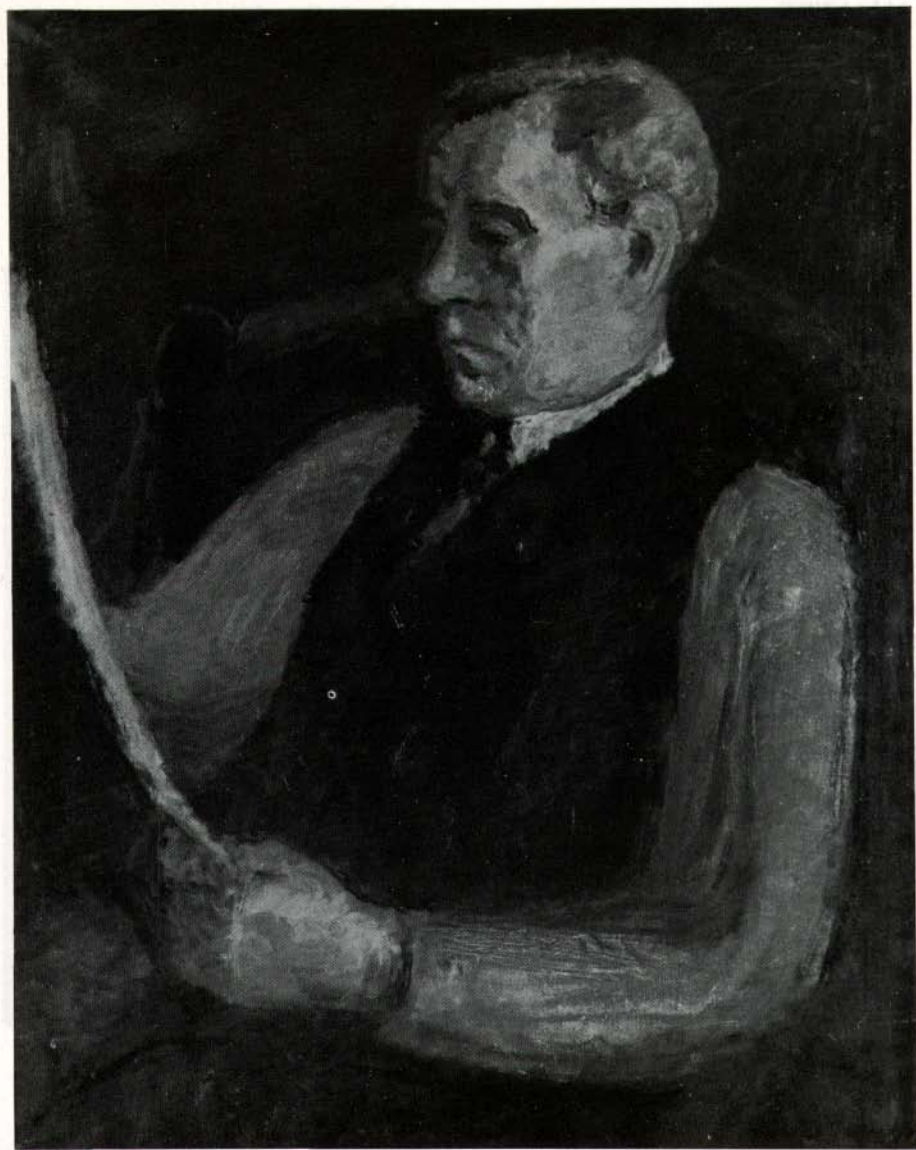

MÁLVERK

1. Ólafur blindi
2. Uppstilling
3. Blátindur í Vestmannaeyjum
4. Kona við sauma
5. Sjálfsmýnd
6. Ávextir
7. Strútur í Borgarfirði
8. Sjálfsmýnd
9. Eiríksjökull
10. Eyjafjallajökull
11. Baldur
12. Skarðsheiði séð úr Norðurárdal.
13. Rauðhólar
14. Séð út leiðina í Vestmannaeyjum.
15. Herjólfsgata í Vestmannaeyjum.
16. Sveinn
17. Vífilfell
18. Óli
19. Vestmannaeyjahöfn
20. Smalinn
21. Smali á heimleið
22. Íslenski kýr
23. Hestar
24. Sjálfsmýnd
25. Uppstilling
26. Dalur í Sunnufirði í Noregi.
27. Uppstilling
28. Neðri Kleifar í Vestmannaeyjum.
29. Blóm
30. Blóm í vasa
31. Blóm í vasa
32. Rauðhólar
33. Grábrók
34. Heimaklettur
35. Frá Hellisheiði
36. Maður í Róm
37. Elof Risebye prófessor
38. Sjálfsmýnd
39. Frá Vestmannaeyjum
40. Blómavasi
41. Sjálfsmýnd
42. Hekla
43. Skarð á Landi

ÁR EIGENDUR

- 1912 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1912 Sæmundur Björnss., flugumsj.m.
- 1912 Frú Sigríður Pétursdóttir
- 1915 Reykjavíkurborg
- 1916 Frú Elín Björnsdóttir
- 1917 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1920 Sveinn Björnsson, listmálari
- 1920 Listasafn Alþýðu
- 1921 Reykjavíkurborg
- 1922 Reykjavíkurborg
- 1922 Baldur Johnsen, lækni
- 1922 Sveinn K. Sveinsson, verkfr.
- 1923 Haraldur Sveinsson, forstjóri
- 1923 Lárus Ársælsson, útgerðarm.
- 1923 Frú Lilja Ársælsdóttir
- 1923 Frú Bernódía Sigurðardóttir
- 1923 Listasafn Alþýðu
- 1923 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1923 Frú Ásta Ársælsdóttir
- 1924 Frú Guðrún Hvannberg
- 1924 Árni Gestsson, forstjóri
- 1924 Haraldur Sveinsson, forstjóri
- 1924 Frú Júlíana Isebarn
- 1925 Sveinn Björnsson, listmálari
- ca'25 Frú Bernódía Sigurðardóttir
- 1925 Reykjavíkurborg
- ca'26 Frú Bryndís Björnsdóttir
- 1926 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1926 Sveinn K. Sveinsson, verkfr.
- 1926 Frú Clara Isebarn
- 1926 Frú Guðlaug Teitsdóttir
- 1926 Haraldur Sveinsson, forstjóri
- 1926 Frú Ásta Sigurðardóttir
- 1928 Frú Bergljót Sveinsdóttir
- 1929 Haraldur Sveinsson, forstjóri
- 1930 Lárus Ársælsson, útgerðarm.
- 1931 Sæmundur Björnss., flugumf.stj.
- 1931 Listasafn Íslands
- 1932 Listasafn Íslands
- 1935 Ingimar Sigurðss., garðyrkjum.
- 1935 Haraldur Sveinsson, forstjóri
- 1936 Frú Clara Isebarn
- 1936 Sveinn K. Sveinsson verkfr.

MÁLVERK

44. Hekla
45. Fé í túni
46. Séð í átt til Heklu
47. Sveinn Jónsson (faðir lista konunnar)
48. Dufþekja í Vestmannaeyjum
49. Herðubreið
50. Torfmýrarurð í Vestmannaeyjum
51. Mannsmynd
52. Uppstilling
53. Stofublóm
54. Maður að lesa
55. Frá Kolviðarhóli
56. Frá Kolviðarhóli
57. Frá Vestmannaeyjum — Elliðaey
58. Frá Þingvöllum.
59. Frá Vestmannaeyjum
60. Uppstilling
61. Blóm við glugga
62. Uppstilling
63. Hvít kanna og bók
64. Vestur á Hamri (frá Vestmannaeyjum)
65. Grá krukka á bláu borði
66. Stúlka með blað
67. Löngunef (frá Vestmannaeyjum)
68. Heimaklettur
69. Dufþekja í Vestmannaeyjum
70. Andlitsmynd
71. Snæfellsjökull um nótt
72. Kaplagjóta í Vestm. (Halldórsskora)
73. Snæfellsjökull og hraunið.
74. Sigfriede
75. Uppstilling
76. Frá Horneby á Sjálandi
77. Hjörleifshöfði
78. Ysti Klettur, Vestmannaeyjum
79. Heimaklettur í sólskini
80. Rauð kanna
81. Skógarmynd frá Danmörku
82. Skiphellar í Vestmannaeyjum
83. Botnssúlur
84. Kvöld á Þingvöllum

ÁR EIGENDUR

- 1936 Bergþór Porvaldsson, heildsali
- 1936 Halldór H. Jónsson, arkitekt
- 1936 Bergþór Porvaldsson, heildsali
- 1936 Tv. Völundur hf.
- 1936 Tv. Völundur hf.
- 1936 Sveinn Sigurðsson, bifreiðarstj.
- 1937 Baldur Johnsen, læknir
- 1939 Listasafn Íslands
- 1939 Listasafn Íslands
- 1939 Listasafn Íslands
- 1944 Knútur Björnsson læknir
- 1946 Listasafn Íslands
- 1946 Sveinn K. Sveinsson verkfr.
- 1946 Listasafn Íslands
- 1946 Frú Karólína Guðmundsdóttir
- 1946 Vala Ásgeirsdóttir og Gunnar Thoroddsen
- 1947 Baldvin Tryggvason, forstjóri
- 1947 Frú Bergljót Sveinsdóttir
- 1947 Ingólfur Isebarn, verzlunarm.
- 1948 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1948 Arnbjörn Kristinn., prentsm.stj.
- 1948 Sverrir Sigurðsson, forstj.
- 1948 Barðastrandasýsla
- 1949 Lárus Ársælsson, útgerðarm.
- 1949 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1949 Frú Petronella Ársælsdóttir
- 1951 Listasafn Íslands
- 1951 Lárus Ársælsson, útgerðarm.
- 1951 Ársæll Ársælsson, verzl.m.
- 1951 Listasafn Íslands
- 1951 Listasafn Íslands
- 1953 Knútur Björnsson, læknir
- 1953 Sveinn Björnsson, listmálari
- 1954 Haraldur Sveinsson, forstjóri
- 1954 Haukur Jörundsson, fulltrúi
- 1954 Sverrir Sigurðsson, forstjóri
- 1955 Guðm.V. Jósefsson, gjaldh.stj.
- 1955 Ingólfur Isebarn, verzl.m.
- 1956 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1956 Frú Bergljót Sveinsdóttir
- 1956 Sverrir Sigurðsson, forstjóri

JÚLIANA SVEINSDÓTTIR

- 1889 Fædd 31. júlí í Vestmannaeyjum
- 1905 Nám í Kvennaskólanum. „Silfurskeiðin“ í verðlaun fyrir teikningu
- 1908 Nám hjá Þórarni B. Þorlákssyni listmálara
- 1909 Nám við einkaskóla Gustavs Vermehren í Kaupmannahöfn
- 1910 Nám við einkaskóla Agnesar Jensen í Kaupmannahöfn
- 1912-17 Nám við Konunglega Akademíu í Kaupmannahöfn
(Listaháskólanum)
- 1918 Sýnir í fyrsta sinni opinberlega á „Kunsternes Efterårsudstilling“
í Kaupmannahöfn
- 1925 Noregsför, málur m.a. heimkynni Ingólfs Arnarsonar landnáms-
manns
- 1926 Námsför til Ítalíu, dvalið í Róm og Flórens í fjóra mánuði.
- 1927 Þátttaka í „Íslenzku myndlistarsýningunni“ á Charlottenborg í
Kaupmannahöfn
- 1927 Fyrsta einkasýning í Kaupmannahöfn í „Den Frie“
- 1928 Flytur til Íslands og reisir hús með vinnustofu að Bergstaðarstr. 72
- 1936 Einkasýning í Menntaskólanum í Reykjavík
- 1946 Veittur ferðastyrkur Tagea Brandts rejslegat
- 1949 Veitt Eckersbergmedaljen
- 1949 Einkasýning í Reykjavík (Listamannaskálanum)
- 1957 Menntamálaráð heldur yfirlitssýningu á verkum hennar í Lista-
safni Íslands
- 1962 Veggteppi, ofið fyrir Hæstarétt Danmerkur
- 1963 Kunstforeningen heldur yfirlitssýningu á verkum hennar í Kaup-
mannahöfn
- 1966 Deyr í Kaupmannahöfn 17. apríl

Leifur Sveinsson.

MÁLVERK

85. Hrafnabjörg
86. Sjálfsmynd
87. Gráir þistlar
88. Frá Vestmannaeyjum
89. Ásta
90. Háin í Vestmannaeyjum
91. Uppstilling
92. Tré í Horneby á Sjálandi
93. Frá Vestmannaeyjum
94. Uppstilling
95. Samstilling
96. Frá Vestmannaeyjum

97. Uppstilling
98. Uppstilling

MOSAIK

99. Kristsmýnd
100. „Þegar hrafninn kemur til bæja“

FRESCO

101. Örkin hans Nóa

TEIKNINGAR

102. Sjálfsmynd
103. Frá Fljótshlíð
104. Frá Búðum
105. Stapafell á Snæfellsnesi
106. Frá Vestmannaeyjum
107. Frumteikning að skrautglugga
úr gleri að Smáragötu 16

MYNDVEFNAÐUR

108. Ryateppið „Slangan“
109. Veggteppi
110. Veggteppi
111. Smáteppi
112. Veggteppi
113. Veggteppi
114. Veggteppi
115. Ryateppi

ÁR EIGENDUR

- 1956 Leifur Sveinsson lögfræðingur
- 1956 Sveinn K. Sveinsson verkfr.
- 1956 Sverrir Sigurðsson, forstjóri
- 1957 Jóhannes Nordal, seðlabankastj.
- 1959 Frú Ásta Ársælsdóttir
- 1960 Listasafn Íslands
- 1961 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1962 Listasafn Íslands
- 1962 Listasafn Íslands
- 1963 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1963 Listasafn Íslands
- 1964 Selma Jónsdóttir og
Sigurður Pétursson
- 1965 Sveinn K. Sveinsson, verkfr.
- 1965 Sveinn Björnsson, listmálari

- 1927 Listasafn Íslands
- 1931 Listasafn Íslands

Frú Ásta Ársælsdóttir

- 1931 Frú Petronella Ársælsdóttir
- 1925 Frk. Guðrún Haralz
- 1951 Leifur Sveinsson, lögfræðingur
- 1951 Haraldur Sveinsson, forstjóri
- 1957 Frú Bergljót Sveinsdóttir

ca'36 Frú Katrín Thors

- Leifur Sveinsson
- Leifur Sveinsson
- Leifur Sveinsson
- Leifur Sveinsson
- Bergljót Sveinsdóttir
- Lilja Ársælsdóttir
- Haraldur Sveinsson
- Sveinn K. Sveinsson

